

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-70>

УДК 336.2

НАЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ ДОХОДІВ: МИТНІ ТА ПОДАТКОВІ РИЗИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ

NATIONAL REVENUE STRATEGY: CUSTOMS AND TAX IMPLEMENTATION RISKS

Найденко Олексій Євгенович

кандидат економічних наук, доцент,
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0638-3965>

Ачкасова Світлана Анатоліївна

кандидат економічних наук, доцент,
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7233-0189>

Гулько Катерина Ігорівна

начальник управління по роботі з персоналом Харківської митниці,
радник митної справи II рангу,
кандидат економічних наук, старший викладач,
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1717-5937>

Naidenko Oleksii, Achkasova Svitlana, Hunko Kateryna
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

Стаття присвячена дослідженню митних та податкових ризиків впровадження в Україні Національної стратегії доходів. Узагальнено нормативно-правові акти, якими регламентується стратегічний розвиток митних та податкових органів. Доведено, що до прийняття Національної стратегії доходів в Україні були відсутніми стратегічні орієнтири митної та податкової політики держави, незважаючи на реалізацію Україною завдань Угоди про асоціацію з ЄС. Узагальнено основні проблеми й ризики Національної стратегії доходів за такими стратегічними цілями як: Податкове адміністрування, Митне адміністрування, Податкова політика, Митна політика. На основі виявлених митних та податкових ризиків обґрунтовано основні шляхи їх вирішення, які пов'язані із законодавчим врегулюванням та удосконаленням існуючих норм митного та податкового законодавства.

Ключові слова: Національна стратегія доходів, митна політика, митне адміністрування, податкова політика, податкове адміністрування, митні ризики, податкові ризики.

The article is devoted to the study of customs and tax risks of the implementation of the National Revenue Strategy in Ukraine. Normative legal acts regulating the strategic development of customs and tax authorities are summarized. It has been proven that before the adoption of the National Revenue Strategy in Ukraine, there were no strategic guidelines for the customs and tax policy of the state, despite Ukraine's implementation of the tasks of the Association Agreement with the EU. The problems and risks of the National Revenue Strategy are summarized based on such strategic goals as: Tax Administration, Customs Administration, Tax Policy, Customs Policy. In the course of the research, attention was paid to the following customs and tax risks of the National Revenue Strategy: overcoming corruption in customs and tax authorities, improving the procedure for conducting inspections by customs and tax authorities, resolving the issue of the customs and tax authorities' remuneration system, resolving issues of integrity of employees of customs and tax authorities, complex criteria for the authorization of economic operators, provision of customs authorities with modern technical means of customs control, lack of progressive taxation of personal incomes, lack of decentralization in environmental taxation, inefficiency of the tax base for immovable property other than land, lack of taxation of luxury items, small fines for smuggling of goods in criminal legislation. On the basis of the identified customs and tax risks, the main ways of solving them are substantiated: increasing the amount of criminal liability for corruption, summarizing a clear list of criteria on the basis of which scheduled tax and customs inspections can be carried out, increasing the level of remuneration of customs and tax authorities, improving the criteria for the authorization of economic operators, modernization of technical means of customs

control, introduction of a progressive scale of taxation of the income of individuals, granting of local self-government bodies the authority to determine the conditions of environmental taxation, change of the tax base for immovable property, other than land, introduction of taxation of luxury items, increase in the amount of fines for smuggling goods

Keywords: National revenue strategy, customs policy, customs administration, tax policy, tax administration, customs risks, tax risks.

Постановка проблеми. Розвиток митної та податкової політики держави завжди пов'язаний із реформами, які відбуваються в державі. Такі реформи продиктовані внутрішніми потребами (зміни до податкового та митного законодавства) або зовнішніми вимогами (МВФ, Світовий банк, Угода про асоціацію з ЄС). Складність нинішньої ситуації обумовлена воєнним станом, який змушує державу приймати непопулярні рішення в сфері митного та податкового регулювання. Одним із таких рішень стало прийняття Національної стратегії доходів до 2030 року.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню стратегічних аспектів митної та податкової політики держави приділялося недостатньо уваги в наукових статтях. Так в роботі Л. Кийди та Н. Шевченко [1] зосереджено увагу на обґрунтуванні пріоритетів митної політики держави та зовнішньоекономічної діяльності держави. О. Десятнюк та Л. Марченко [2] зосереджують увагу на науково-методичних детермінантах податкової політики та пропонують шляхи удосконалення податкової політики. І. Галушак та інші [3] висвітлили питання адаптації податкової політики України до вимог, що висуваються Угодою про асоціацію з ЄС. І. Квелашвілі та Т. Тоцька [4] зосереджують увагу на стратегічних завданнях роботи митних органів та наголошують на необхідності їх реформування завдяки антикорупційним та мотиваційним програмам.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Реформи які відбуваються в Україні не завжди носять стратегічний характер, хоча назва документів, якими вони впроваджуються містять стратегічні напрямки розвитку. В цьому полягає основний недолік законодавства України, яке не дозволяє платникам податку та суб'єктам ЗЕД формувати стратегічні орієнтири власної діяльності. Україна уклала Угоду про асоціацію з ЄС [5] в 2014 році. В цій Угоді чітко прописувалися вимоги та завдання, які мають виконуватися за різними секторами в тому числі за секторами «Оподаткування» та «Митні питання». Тому дивно, що стратегічні напрямки діяльності митних та податкових органів не завжди враховують такі завдання й вимоги.

Окрім того хотілося б відмітити, що в останні роки не існувало документа, в якому б формувалася стратегія митної чи податкової політики держави, з описанням ключових етапів змін та реформ, що мають удосконалити митну чи податкову політику. Також суцільна нестабільність податкового та митного законодавства в довоєнний період та в період воєнних дій не сприяє побудові ефективних відносин між платниками податків та контролюючими органами. Найбільш кричущим фактом є недотримання законодавчою владою принципу стабільності. Тому, якщо б реально діяв правовий механізм, то більшість змін до податкового та митного законодавства були визнані нелегітимними.

Ключовими нормативно-правовими актами останніх років щодо реформування митних та податкових органів були:

1. Розпорядження КМУ «Деякі питання реалізації концептуальних напрямів реформування системи органів, що реалізують державну податкову та митну політику» від 05.07.2019 року № 542-р.

2. Розпорядження КМУ «Деякі питання реалізації концептуальних напрямів реформування системи органів, що реалізують державну митну політику» від 13.05.2020 року № 569-р.

3. Наказ Державної податкової служби України «Про затвердження місії та Стратегічного плану Державної податкової служби України на 2022-2024 роки» від 22.11.2021 року № 965.

Серед цих документів лише в розпорядженні № 569-р згадуються завдання Угоди про асоціацію.

За часи виконання Угоди про асоціацію, відповідно до Звітів Кабінету Міністрів України [6], за сектором «Оподаткування» Україна виконала 89 % завдань (при цьому взагалі не розроблено змін до законодавства щодо фіскального маркування газойлю та гасу відповідно до вимог Директиви ЄС 95/60/ЄС); за сектором «Митні питання» виконано 61 % завдань, що є недостатнім для вступу до ЄС.

Вимоги, які висуваються до України МВФ стали рушійною силою для розробки та прийняття Національної стратегії доходів до 2030 року, яку затверджено розпорядженням

КМУ від 27.12.2023 року № 1218-р [7]. На думку авторів назва стратегії є не зовсім коректною, оскільки формуючи стратегію доходів держава має паралельно формувати стратегічні орієнтири використання таких доходів, тобто в даній стратегії мали б прописуватися й витрати, які будуть ключовими до 2030 року з урахуванням потреб держави в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення економіки.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає в узагальненні митних та податкових ризиків Національної стратегії доходів та обґрунтуванні основних шляхів зменшення впливу таких ризиків на митну та податкову політику. Стаття спрямована на дослідження окремих стратегічних цілей Національної стратегії доходів, що пов'язані із митними та податковими питаннями.

Виклад основного матеріалу дослідження. Національна стратегія доходів в сфері митної та податкової політики передбачає реалізацію стратегічних цілей за такими напрямками:

1. Податкове адміністрування.
2. Податкова політика.
3. Митне адміністрування.
4. Митна політика.

Проаналізуємо основні недоліки та ризики Національної стратегії доходів за цими напрямками, поєднавши блоки податкове та митне адміністрування, а також податкова та митна політика, оскільки стратегічні цілі за такими напрямками перетинаються.

Блок «Податкове та митне адміністрування».

1) Забезпечити попередження та усунення корупційних ризиків в діяльності ДПС шляхом виконання Антикорупційної програми ДПС на 2023–2025 роки та її оновлення. Забезпечити удосконалення системи запобігання і протидії корупції у Держмитслужбі, впровадження механізмів прозорості, доброчесності, зниження корупційних ризиків у діяльності митних органів шляхом виконання Антикорупційної програми Держмитслужби

За підсумками 2023 року за показником Індексу сприйняття корупції Україна отримала 36 зі 100 балів в Індексі сприйняття корупції за 2023 рік [8]. Проблема корупції в Україні є перманентною, і тому, усунення корупційних ризиків має відбуватися комплексно в усіх органах державної влади без виключення. Неможливо вирішити проблему корупції в окремому органі влади без комплексного вирішення питання в центральних органах влади. Крім того, вважаємо замалим розмір

кримінальної відповідальності за незаконне збагачення (ст. 368⁵ Кримінального кодексу України) – від 5 до 10 років, який має бути збільшено як мінімум вдвічі для забезпечення попередження такого кримінального правопорушення.

2) Удосконалити процеси організації та проведення документальних і фактичних перевірок.

Діючий механізм податкових перевірок не є досконалим. Система ступенів ризиків, регламентованих Податкових кодексом України та визначених наказом Міністерства фінансів [9] має значний недолік: незрозумілий порядок застосування критеріїв високого, середнього та низького ступеня ризику. Також викликає питання сам склад таких критеріїв (наприклад, порушення строків сплати ЄСВ більше ніж на 365 календарні днів). Це означає, що заробітна плата на підприємстві тоді не сплачувалася також більше 365 календарних днів, що є порушенням кримінального законодавства. Взагалі має бути визначений перелік з основних еталонних показників діяльності суб'єктів господарювання, недотримання яких має бути підставою для проведення перевірок.

3) Відсутність в Національній стратегії доходів норм щодо збільшення оплати праці для податкових та митних органів. Низький рівень оплати праці в контролюючих органах є одним із факторів, що сприяє корупції. Безумовно сам факт підвищення оплати праці не гарантує подолання корупції, але може стати значним фактором, який може позитивно вплинути на дії контролюючих органів та якість їхньої роботи. Досвід роботи контролюючих органів в зарубіжних країнах свідчить про набагато більший розмір оплати праці, який вони отримують. Як свідчить статистика [10] річна заробітна плата митних та податкових інспекторів в Німеччині коливається від 12 000 євро до 47 000 євро, в США [11] – від 11 000 доларів до 99 500 доларів на рік, у Великобританії [12] – від 29 000 до 47 000 фунтів стерлінгів на рік. Заробітна плата митних та податкових інспекторів в Україні в середньому не перевищує 15 000 грн.

4) Запровадити особливі умови проходження державної служби в митних органах та зміцнення доброчесності, які передбачатимуть проведення атестації посадових осіб митних органів, перевірку на доброчесність, у тому числі на поліграфі.

Застосування поліграфу тільки для працівників митних органів є своєрідним фактом

їхньої дискримінації. Проходження перевірок на поліграфі має розповсюджувати на всі органи влади (в першу чергу контролюючі, антикорупційні тощо). Це може дозволити сформувати склад робітників, які чесно та якісно будуть виконувати свою роботу та має збільшити рівень довіри до митних та податкових органів з боку платників податку.

5) Забезпечити розвиток програми авторизований економічний оператор (АЕО) системи надання авторизацій на застосування спрощень, що передбачатиме заходи щодо збільшення кількості підприємств, яким надано авторизацію АЕО, авторизації на застосування спрощень, а також укладення угод про взаємне визнання АЕО між Україною і ЄС, впровадження відповідного ІТ-рішення.

Існуючі вимоги до авторизації не стимулюють суб'єктів ЗЕД отримувати статус АЕО. Станом на 1 липня в Україні було зареєстровано лише 48 АЕО. Необхідність підготовки анкети самооцінки та відповідності критеріям відштовхують суб'єктів ЗЕД від отримання такої переваги під час митного оформлення. Проблеми полягає в завищених вимогах до бухгалтерського обліку та суб'єктивних показниках, за якими оцінюється відповідність критеріям. За даними компанії Cevalogistics [13] в ЄС налічується більше 20 000 АЕО.

6) Забезпечити митні органи необхідною кількістю технічних засобів митного контролю (сканери, ваги, системи відеоконтролю), що сприятиме зменшенню часу на проходження митних процедур і мінімізації впливу людського фактору.

Дані Звіту Рахункової палати за 2021 рік [14] свідчать про жакликий стан справ з оновленням технічних засобів митного контролю на різних митницях, на яких більшість засобів є застарілими або взагалі непрацюючими. Це не сприяє збільшенню ефективності митного контролю та збільшує витрати часу на здійснення митного оформлення товарів. На відміну від України в країнах ЄС діє відповідний Регламент [15], яким передбачено фінансування оновлення технічних засобів митного контролю.

Блок «Податкова та митна політика».

1) Відновити прогресивну шкалу ставок податку на доходи фізичних у поєднанні з соціальною пільгою нейтральною до рівня доходів.

Скасування в 2004 році прогресивної шкали оподаткування доходів громадян не призвело до суттєвих збільшень надходжень податку на доходи. На відміну від країн ЄС (Німеччина,

Франція, Кіпр, Люксембург, Австрія) де діє прогресивна шкала оподаткування доходів громадян та застосовується неоподатковуваний мінімум, Україна не реалізовує на практиці принцип соціальної справедливості оподаткування, оскільки жоден із податків в Україні не враховує платоспроможність платників податків. Перехід до прогресивного оподаткування доходів має збільшити наповнюваність бюджету. За даними 2021 року (за 2022-2023 роки статистика відсутня) більше 50 % населення України мали доходи менші за мінімальну заробітну плату за підсумками місяця. Безумовно особи з великими доходами можуть піти в «тінь», але це не буде носити масового характеру з урахуванням діючої пільги щодо нарахування єдиного соціального внеску (не нараховується на суму заробітної плати, що перевищує розмір 15-ти мінімальних заробітних плат).

2) На підставі концепції захисту довкілля, розробленої Міндовкілля, та із залученням допомоги партнерів з розвитку розробити комплексний пакет заходів на післявоєнний період щодо оподаткування екологічним податком викидів вуглецю.

Діюча система екологічного оподаткування в Україні взагалі не стимулює суб'єктів господарювання до зниження обсягів викидів та скидів. Ставка екологічного податку на викиди двоокису вуглецю найнижча в Європі та не забезпечує бюджет податковими надходженнями. В Податковому кодексі відсутні реальні стимули для осіб зменшувати обсяги викидів та скидів та відсутній граничний обсяг скидів, за перевищення якого ставка податку буде збільшена в декілька разів. Окрім того взагалі не враховується регіональний аспект під час екологічного оподаткування, оскільки в різних регіонах України фіксуються різні обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Більше того, існуюча системи коригувальних коефіцієнтів за скиди у водні об'єкти та розміщення відходів є доволі низькими (не вище 3).

3) Розробити законодавчі зміни для визначення правових засад та механізмів здійснення оцінки майна, яка відобразить поточну ринкову вартість об'єктів нерухомості та яку можна буде використовувати в цілях оподаткування майна, включаючи заходи щодо зменшення можливостей для корупції в процесі оцінки.

Існуюча модель оподаткування нерухомості в Україні не дозволяє місцевим бюджетам отримувати реальні кошти. Справа в тому,

що базою оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки є площа нерухомості, а не її оціночна вартість. Внаслідок цього, особи які мають коштовні види нерухомості сплачують податок лише за перевищення межі бази оподаткування.

4) Відсутність в Національній стратегії доходів підходів до оподаткування предметів розкоші.

Податковий кодекс України не містить поняття «предмети розкошу». Окрім цього в Україні взагалі не підпадають під оподаткування вантажні автомобілі, приватні літаки та гелікоптери, яхти та моторні човни. Існуючий транспортний податок передбачає оподаткування лише легкових автомобілів відповідно до ринкової вартості. Але при цьому ставка податку є фіксованою і не залежить ані від об'єму двигуна, ані від вартості легкового автомобілю.

5) Забезпечити здійснення заходів, необхідних для встановлення кримінальної відповідальності за контрабанду товарів та підакцизних товарів, а також недостовірне декларування товарів.

Однією із вимог МВФ, яка висувалася до України була вимога щодо рекриміналізації контрабанди. Внаслідок цього в грудні 2023 року було внесено зміни до кримінального законодавства України та запроваджено кримінальну відповідальність за контрабанду товарів та підакцизних товарів (до цього об'єктом контрабанди вважалися культурні цінності, зброя, наркотичні засоби). Безумовно рекриміналізація контрабанди має дозволити посилити дисципліну для суб'єктів ЗЕД. Разом із тим такі зміни вимагають від митних органів більш ефективної роботи щодо виявлення фактів контрабанди. Але при цьому вважаємо, що норми кримінального законодавства щодо штрафів за контрабанду є замалими.

Висновки. З урахуванням проведеного дослідження слід сказати, що наявність стратегічного документа, спрямованого на реформу митної та податкової політики є позитивним моментом. Разом із тим під час дослідження виявлено певні ризики реалізації таких стратегічних напрямків. Для зменшення їх впливу пропонуються наступні заходи:

– збільшення розміру кримінальної відповідальності за порушення, пов'язані із корупцією та контрабандою. Окрім того питання боротьби з корупцією мають носити комплексний характер та являти собою цільну систему

дій, спрямовану на контроль та покарання всіх осіб, які вчинили кримінальне правопорушення;

– удосконалення порядку відбору платників податків для проведення документальних податкових та митних перевірок. В основі такого відбору має бути покладений чіткий перелік еталонних показників, у випадку недотримання яких особи будуть підпадати під перевірки. Всі інші особи, мають звільнитися від перевірок, що зменшить витрати часу контролюючих органів на проведення контрольно-перевірочних заходів;

– розробка системи стимулювання митних та податкових органів для підвищення ефективності їхньої роботи. Заробітна плата працівників контролюючих органів має формуватися не тільки за тарифною сіткою, але й з урахування індикативних показників якості роботи, визначення яких закладено Національною стратегією доходів;

– запровадження обов'язкової норми законодавства щодо проходження перевірки на поліграфі для всіх представників органів державної влади, а не тільки для митних інспекторів;

– перегляд критеріїв оцінки відповідності суб'єктів ЗЕД статусу АЕО завдяки чіткому та кількісному вимірюванню відповідності показників діяльності визначеним критеріям, що має дозволити суттєво збільшити кількість осіб, які отримують статус АЕО та спростить процедуру проходження митного оформлення завдяки митним спрощенням;

– розробка та затвердження програми фінансування технічних засобів митного контролю, що буде передбачити постійне оновлення існуючих засобів (вагових комплексів, детекторів, скануючих систем тощо) та застосування під час митного оформлення технологій штучного інтелекту для зменшення корупційного впливу на митні процеси;

– запровадження прогресивної шкали податку на доходи фізичних осіб має нарешті сприяти реалізації принципу соціальної справедливості та забезпечити перекладання податкового навантаження на більш заможні верстви населення. Окрім того важливим моментом для захисту малозабезпечених верств населення є запровадження неоподаткованого мінімуму доходів громадян в розмірі прожиткового мінімуму для працездатної особи;

– удосконалення системи екологічного оподаткування завдяки запровадженню

ставок податку, які відповідають ставкам податку в ЄС, а також реалізація принципу децентралізації в процесі встановлення ставок податку залежно від рівня забруднення конкретного регіону;

– зміна бази оподаткування податком на нерухоме майно з площі нерухомості на оціночну вартість, що має суттєво збільшити доходи місцевих громад;

– запровадження оподаткування предметів розкошів з метою фінансування витрат

бюджетів територіальних громад, пов'язаних із повоєнним відновленням.

Реалізація запропонованих заходів має зменшити негативне ставлення до Національної стратегії доходів з боку платників податків та суб'єктів ЗЕД.

Подальші напрямки дослідження пов'язані з обґрунтуванням шляхів підвищення мотивації праці робітників митних та податкових органів, як важливої складової Національної стратегії доходів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кийда Л. І., Шевченко Н. І. Особливості реалізації державної митної політики в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 4. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1688> DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2020.4.66>
2. Десятнюк О., Марченко Л. Науково-методичні детермінанти податкової політики в умовах трансформації національної економіки. *Світ фінансів. Фіскальна і монетарна політика*. 2021. № 4 (69). С. 8–19.
3. Галушак І. Є., Кохан І. В., Дмитровська В. С. Формування податкової політики в контексті євроінтеграції. *Ефективна економіка*. 2021. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8629> DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.2.6>
4. Квеліашвілі І. М., Тоцька Т. С. Упровадження актуальних концепцій управління митною справою європейських країни у національну практику. *Публічне управління у сфері державної безпеки та митної справи*. № 2 (29). 2021. URL: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2021/2/14.pdf>
5. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
6. Звіти про виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/evropejska-integraciya/vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu/zviti-pro-vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu>
7. Про схвалення Національної стратегії доходів до 2030 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2023 р. № 1218-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1218-2023-%D1%80#Text>
8. CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX. Ukraine. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2023/index/ukr>
9. Про затвердження Порядку формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків: наказ Міністерства фінансів України від 02.06.2015 р. № 524. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-15#Text>
10. Average Customs Officer Salary in Germany for 2024. URL: <https://worldsalaries.com/average-customs-officer-salary-in-germany/>
11. Customs Border Protection Officer Salary. URL: <https://www.ziprecruiter.com/Salaries/Customs-Border-Protection-Officer-Salary>
12. Revenue and Customs Inspector Salaries. URL: https://www.glassdoor.co.uk/Salary/HM-Revenue-and-Customs-Inspector-Salaries-E221231_D_KO23,32.htm
13. Customs AEO. URL: <https://www.cevalogistics.com/en/glossary/aeo-authorized-economic-operator>
14. Звіт Рахункової палати України про результати аудиту ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2021/20-2_2021/Zvit_20-2_2021.pdf
15. Regulation (EU) 2021/1077 of the European Parliament and of the Council of 24 June 2021 establishing, as part of the Integrated Border Management Fund, the instrument for financial support for customs control equipment URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32021R1077>

REFERENCES:

1. Kyuda L. I., Shevchenko N. I. (2020) Osoblyvosti realizatsiyi derzhavnoyi mytnoyi polityky v Ukraini [Peculiarities of implementation of state customs policy in Ukraine] *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok – Public administration: improvement and development*, vol. 4. Available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1688> DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2020.4.66>

2. Desyatniuk O., Marchenko L. (2021) Naukovo-metodychni determinanty podatkovoyi polityky v umovakh transformatsiyi natsional'noyi ekonomiky [Scientific and methodological determinants of tax policy in the conditions of transformation of the national economy]. *Svit finansiv. Fiskal'na i monetarna polityka – The world of finance. Fiscal and monetary policy*, no. 4 (69), pp. 8–19.
3. Halushchak I. E., Kokhan I. V., Dmytrovska V. S. (2021). Formuvannya podatkovoyi polityky v konteksti yevrointehratsiyi [Formation of tax policy in the context of European integration]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, no. 2. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8629> DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.2.6>
4. Kveliashvili I. M., Totska T. (2021) Uprovadzhennya aktual'nykh kontseptsiy upravlinnya mytnoyu spravoyu yevropeys'kykh krayiny u natsional'nu praktyku [Introduction of current concepts of customs management of European countries into national practice]. *Publichne upravlinnya u sferi derzhavnoyi bezpeky ta mytnoyi spravy – Public administration in the sphere of state security and customs affairs*, no. 2 (29). Available at: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2021/2/14.pdf>
5. Uhoda pro asotsiatsiyu mizh Ukrainoyu, z odniyeyi storony, ta Yevropeys'kym Soyuzom, Yevropeys'kym spivtovarystvom z atomnoyi enerhiyi i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoyi storony [Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their member states, on the other hand]. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
6. Zvity pro vykonannya Uhody pro asotsiatsiyu mizh Ukrainoyu ta YES [Reports on the implementation of the Association Agreement between Ukraine and the EU]. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/yevropejska-integraciya/vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu/zviti-pro-vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu>
7. Pro skhvalennya Natsional'noyi stratehiyi dokhodiv do 2030 roku [On the approval of the National Revenue Strategy until 2030] Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine. December 27, 2023, no. 1218. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1218-2023-%D1%80#Text>
8. CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX. Ukraine. Available at: <https://www.transparency.org/en/cpi/2023/index/ukr>
9. Pro zatverdzhennya Poryadku formuvannya planu-hrafika provedennya dokumental'nykh planovykh perevirok platnykiv podatkv [On the approval of the Procedure for the formation of a plan-schedule for conducting documentary scheduled audits of taxpayers] Order of the Ministry of Finance of Ukraine June 02, 2015, no. 524. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-15#Text>
10. Average Customs Officer Salary in Germany for 2024. Available at: <https://worldsalaries.com/average-customs-officer-salary-in-germany/>
11. Customs Border Protection Officer Salary. Available at: <https://www.ziprecruiter.com/Salaries/Customs-Border-Protection-Officer-Salary>
12. Revenue and Customs Inspector Salaries. Available at: https://www.glassdoor.co.uk/Salary/HM-Revenue-and-Customs-Inspector-Salaries-E221231_D_KO23,32.htm
13. Customs AEO. Available at: <https://www.cevalogistics.com/en/glossary/aeo-authorized-economic-operator>
14. Zvit Rakhunkovoyi palaty Ukrainy pro rezul'taty audytu efektyvnosti planuvannya ta rezul'tatyvnosti kontrolyu za povnotoyu narakhuvannya i svoyechasnistyu nadkhodzhennya podatkv na mizhnarodnu torhivlyu ta zovnishni operatsiyi [Report of the Accounting Chamber of Ukraine on the results of the audit of the efficiency of planning and the effectiveness of control over the completeness of calculation and timeliness of receipt of taxes on international trade and foreign operations] Available at: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2021/20-2_2021/Zvit_20-2_2021.pdf
15. Regulation (EU) 2021/1077 of the European Parliament and of the Council of 24 June 2021 establishing, as part of the Integrated Border Management Fund, the instrument for financial support for customs control equipment Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32021R1077>